

Redovisningsföreskrifterna, FFFS 2006:18

2007-05-31

- en vägledning

INNEHÅLL

1. TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER, 1 KAP.	3
2. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OM ÅRSREDOVISNINGEN, 2 KAP.	5
3. BALANSRÄKNING OCH RESULTATRÄKNING, 3 KAP.	7
4. VÄRDERINGSREGLER, 4 KAP.	8
4.1 Om tillgångssidan i balansräkningen	8
4.2 Om skuldsidan i balansräkningen	9
5. TILLÄGGSUPPLYSNINGAR, 5 KAP.	11
6. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE OCH RESULTATANALYS, 6 KAP.	12
7. KONCERNREDOVISNING, 7 KAP.	13
8. DELÅRSRAPPORT, 8 KAP.	13
9. REDOVISNING AV AVGIVEN ÅTERFÖRSÄKRING, 9 KAP.	14
10. IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER	14
11. BILAGA 1–9 TILL FFFS 2006:18	15

Inledning

Denna vägledning vänder sig till den som tillämpar Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:18) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens.

Finansinspektionen (FI) ger ut vägledningen i syfte att underlätta tillämpningen av våra redovisningsföreskrifter. Avsikten är att den ska ge läsaren en förklaring och bakgrund till reglerna samt vara ett stöd vid tillämpningen av föreskrifterna. Vår målsättning är att vägledningen ska bidra till att reglerna tillämpas mer likartat i företagen.

Det är här viktigt att poängtera att vägledningen endast syftar till förklara innebörden av bestämmelserna i lag och föreskrifter och att lag och föreskrifter har företräde. Det är också viktigt att framhålla att FI:s föreskrifter är ett komplement till gällande lagstiftning och lika bindande, om inte en dispens getts. Lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag måste således läsas tillsammans med föreskrifterna.

De IFRS-regler som nämns i vägledningen finns i godkända internationella redovisningsstandarder. Det är fråga om regler från IASB¹ som antagits inom EU. De svenska versionerna av godkända standarder finns tillgängliga på EU:s hemsida. Kompletterande information och exempel finns i vägledningarna som IASB upprättat till standarderna.

Tidigare ändringar i redovisningsföreskrifterna finns kommenterade i de motivpromemorior som FI har gett ut. Dessa finns tillgängliga på vår webbplats, www.fi.se².

Vägledningen kommer att uppdateras fortlöpande. Det datum som anges på framsidan visar när den lades ut på Finansinspektionens webbplats. Vägledningen är således avsedd att kompletteras allteftersom nya frågor uppkommer. Frågor om innehållet i vägledningen kan ställas till Ulla Lloyd, 08-787 80 73, eller genom mejl till redovisning@fi.se.

¹ International Accounting Standards Board

² Se exempelvis FFFS 2005:34 i FI:s författningssamling under kategorin upphävda föreskrifter eller FFFS 2006:18 under kategorin gällande föreskrifter.

Förkortningslista m.m.

BFL	Bokföringslagen (1999:1078)
BFN	Bokföringsnämnden, se www.bfn.se
FFFS 2006:17	Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag
FFFS 2006:18 eller dispensföreskrifterna	Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:18) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens
FRD	Försäkringsredovisningsdirektivet eller rådets direktiv 91/674/EEG av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EGT L 374, 31.12.1991, Celex 31991L0674), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG (EUT L 224, 16.8.2006, Celex 32006L0046).
FRL	Försäkringsrörelselagen (1982:713)
IASB	International Accounting Standards Board, se http://www.iasb.org/standards
Redovisningsrådets rekommendationer	Rekommendationer utgivna av Redovisningsrådet, numera Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden, se http://www.godsedpavpmarknaden.se
IFRS-regelverket	Av EG-kommissionen antagna internationella redovisningsstandarder
UFL	Lagen (1972:262) om understödsföreningar
ÅRFL	Lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag
ÅRL	Årsredovisningslagen (1995:1554)

Dispensföreskrifterna kompletterar ÅRFL samt rörelsereglerna i FRL och UFL. I några fall är bakgrunden till en regel EU-direktiv eller IFRS-regelverket och i så fall hänvisar vi dit. Här relevanta IFRS är

- IFRS 4 Försäkringsavtal,
- IFRS 7 Finansiella instrument: Upplýsningar,
- IAS 32 Finansiella instrument: Upplýsningar och klassificering,
- IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering, och
- IAS 40 Förvaltningsfastigheter.

De svenska versionerna av godkända standarder finns tillgängliga på EU:s webbplats³. När man går in på denna webbplats finns under rubriken *IASs/IFRSs, SICs and IFRICs adopted by the Commission* länkar till kommissionens förordningar, vilka antagit de olika standarderna. Dessa bifogas i respektive förordning som bilaga.

³http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/ias_en.htm#070112.

1. Tillämpningsområde och definitioner, 1 kap.

Vilka försäkringsföretag får och ska tillämpa dispensföreskrifterna FFFS 2006:18)?

I 1 kap. 1 § finns bestämmelser om vilka försäkringsbolag som får och ska tillämpa Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:18) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens. I fortsättningen kallar vi dessa föreskrifter och allmänna råd för *dispensföreskrifterna*.

Det är således endast de försäkringsbolag och understödsföreningar som har fått ett särskilt beslut från FI om att dispensföreskrifterna får tillämpas som berörs av denna vägledning. Dessa försäkringsbolag och understödsföreningar kallar vi för *företag som har dispens*.

En utgångspunkt i redovisningslagstiftningen är att alla försäkringsföretag, således även företag som har dispens, ska lämna grundläggande årlig redovisningsinformation om ställning, resultat och risker. Alla försäkringsföretag ska upprätta en årsredovisning. Det är BFL som anger när den löpande bokföringen måste avslutas med en årsredovisning och FI saknar möjlighet att medge undantag från denna bestämmelse. Här bör poängteras att eventuella dispensbeslut som gäller inrapportering till FI inte påverkas av ett beslut om att få tillämpa dispensföreskrifterna. Inte heller påverkar ett beslut om dispens enligt ÅRFL eventuella krav på inrapportering till FI. Ett försäkringsföretag ska således, oavsett om det ska rapportera till FI eller inte, alltid avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. Årsredovisningen för ett försäkringsföretag ska upprättas enligt ÅRFL som i många fall hänvisar till ÅRL.

Det ska således framgå av ett särskilt dispensbeslutet att dispensföreskrifterna måste tillämpas och när dessa första gången ska tillämpas. På motsatt sätt ska föreskrifterna inte längre tillämpas, om ett dispensbeslut återkallas eller av andra skäl inte längre gäller.

Dispensföreskrifterna anger vilka undantag från ÅRFL som medges. ÅRFL ska således tillämpas även av företag som fått dispens. Däremot behöver FFFS 2006:17 endast tillämpas i de fall dispensföreskrifterna hänvisar dit.

Villkor för att få dispens – försäkringsbolag

Mindre lokala bolag för husdjursförsäkringar (så kallade sockenhusdjursbolag eller kreatursbolag) har tidigare genom enskilda beslut från FI medgetts undantag från vissa uppräknade bestämmelser i ÅRFL. Dispensbesluten gäller dock inte lagändringar som trätt i kraft efter dispensbeslutet, exempelvis om värdering av finansiella instrument. Det är därför betydelsefullt för dessa företag att få en ny dispens.

Denna kategori försäkringsföretag har också varit helt undantagna från redovisningsföreskrifterna för försäkringsföretag⁴. Denna undantagsbestämmelse finns dock inte med i FFFS 2006:17. Om inte dessa försäkringsbolag söker och får en dispens beviljad måste de således tillämpa dels alla regler i ÅRFL som trätt i kraft efter dispensbeslutet, dels FFFS 2006:17.

Enligt 1 kap. 1 § tredje stycket ÅRFL kan ett *mindre ömsesidigt skadeförsäkringsbolag* få dispens om följande förutsättningar är uppfyllda:

- Verksamheten får inte omfatta kredit-, borgens- eller annan ansvarsförsäkring, annat än som underordnad försäkring.
- Bolagsordningen ska innehålla bestämmelser om rätt till uttaxering.
- Den årliga premieinkomsten får inte överstiga 5 miljoner euro (cirka 45 miljoner kronor under 2006).
- Minst hälften av premieinkomsten ska komma från bolagets delägare.

Vidare bör dispens förutsätta att

- verksamheten är lokalt bedriven,
- balansomslutningen inte överstiger 1 000 prisbasbelopp (39,7 miljoner kronor under 2006),
- företaget inte är nybildat,
- företaget inte bedriver återförsäkringsrörelse, och
- företaget inte har dotterföretag.

Villkor för att få dispens – understödsföreningar

Även vissa *understödsföreningar* har tidigare fått dispens från ÅRFL. Dispensbesluten har dock endast gällt för räkenskapsåret 2001. Därefter finns inga dispensbeslut meddelade av FI som gäller undantag från ÅRFL. I beslutet från 2001 lämnades en upplysning om att FI hade för avsikt att utforma förenklade årsredovisningsföreskrifter redan under hösten samma år, varför det är möjligt att dessa företag har uppfattningen att de har dispens även för senare räkenskapsår. Så är dock inte fallet. Om inte en dispens söks och beviljas, ska således även understödsföreningar tillämpa dels ÅRFL, dels FFFS 2006:17.

Enligt 1 kap. 1 § tredje stycket ÅRFL kan en *understödsförening* få dispens om följande förutsättningar är uppfyllda:

- Förmånerna från en begravningskassa får inte överstiga ett prisbasbelopp (39 700 kronor under 2006) eller utgå som naturaförmån.
- Premieinkomsten i en understödsförening som meddelar annan livförsäkring än kapitalförsäkring för dödsfall får inte överstiga 500 000 euro (cirka 4,5 miljoner kronor) samtidigt som stadgarna innehåller bestämmelser om rätt till uttaxering, extra bidrag eller nedsättning av förmåner.

Vidare bör en dispens förutsätta

⁴ Se undantagsbestämmelsen i 1 kap. 1 § första stycket i numera upphävda Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2005:34) om årsredovisning i försäkringsföretag

- att balansomslutningen inte överstiger 1 000 basbelopp (39,7 miljoner kronor under 2006),
- att företaget inte är nybildat, och
- att företaget inte har dotterföretag

Intresseavvägning

Utöver de villkor som anges ovan gör FI en intresseavvägning mellan olika intressenters behov av redovisningsinformation och företagets kostnader för att ta fram informationen. Finns ett behov av redovisningsinformation medan kostnaden för att ta fram den inte är särskilt stort bör dispens inte beviljas. Därför får andra mindre lokala ömsesidiga försäkringsbolag än sockenhusdjursbolag normalt inte dispens.

Vissa av förutsättningarna uppställs enbart för försäkringsbolag och vissa för understödsföreningar medan andra är gemensamma för båda. Samtliga dispensförutsättningar som är relevanta för företaget måste ”normalt” vara uppfyllda för att dispens ska beviljas. De dispensvillkor som följer av lag kan inte FI frånga i dispensprövningen.

Definitioner, 1 kap. 2 §

1 kap. 2 § innehåller definitioner av betydelse för tillämpningen av dispensföreskrifterna. Dessa termer och begrepp används även i denna vägledning.

Definitionen av försäkringsavtal i 1 kap. 2 § 2 innebär att avtal som betraktas som försäkring enligt rörelsereglerna i FRL eller UFL, ska redovisas som försäkringsavtal. Detta skiljer sig från FFFS 2006:17 där försäkringsavtal definieras enligt den godkända redovisningsstandarden IFRS 4 Försäkringsavtal. Den senare, något snävare definitionen enligt IFRS 4, innebär att ett avtal om försäkring som inte överför någon betydande försäkringsrisk ska redovisas som ett finansiellt instrument. Företag som beviljas dispens följer således, på samma sätt som tidigare, den förstnämnda definitionen av försäkringsavtal som följer av FRL respektive UFL.

2. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen, 2 kap.

Alla försäkringsföretag och understödsföreningar ska för varje räkenskapsår avsluta bokföringen med en årsredovisning. Det är ÅRFL som ställer krav på vilka delar som ska ingå och det gäller för alla försäkringsbolag och understödsföreningar oavsett om en dispens beviljats eller inte. En årsredovisning ska bestå av en balansräkning, en resultaträkning, noter och en förvaltningsberättelse. Dessutom ingår ”poster inom linjen” i en årsredovisning. I vissa fall ställs krav på att en resultatanalys ska ingå i förvaltningsberättelsen. Nedan redogörs kortfattat för årsredovisningens olika delar.

Förvaltningsberättelsen

De viktigaste händelserna under året ska beskrivas i förvaltningsberättelsen. En resultatanalys ska ingå i förvaltningsberättelsen om verksamheten i ett

försäkringsbolag eller en understödsförening består av olika försäkrings- eller verksamhetsgrenar. Det framgår av bilaga 5 till FFFS 2006:18 vad som anses som en försäkringsgren respektive verksamhetsgren.

Resultaträkningen

Resultaträkningen ska i sammandrag redovisa företagets samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret. I bilaga 1 och 2 till dispensföreskrifterna (FFFS 2006:18) finns uppställningsformen för balans- och resultaträkningen som ska användas. I denna vägledning åskådliggörs med exempel hur den kan se ut.

Balansräkningen

Balansräkningen ska i sammandrag redovisa företagets samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på balansdagen. I denna vägledning åskådliggörs med exempel hur den kan se ut.

Noter

Tilläggsupplysningar om hur exempelvis tillgångar och skulder värderas ska lämnas i noter till balansräkningen. Noterna kan skrivas direkt efter balans- och resultaträkningen.

Poster inom linjen

Uppgifter om exempelvis ställda säkerheter och ansvarsförbindelser, dvs. kompletterande information som inte kan summeras med övriga poster i balansräkningen, ska lämnas som ”poster inom linjen”.

Resultatanalysen, 2 kap. 1 §

I en resultatanalys ska bland annat försäkringsrörelsens resultat och försäkringstekniska avsättningar redovisas, uppdelat på olika försäkringsgrenar. Företag som har dispens får lämna dessa uppgifter direkt i resultaträkningen eller i en not till resultaträkningen. Detta följer av lättnadsregeln i 2 kap. 1 § i FFFS 2006:18.

Företaget kan välja att i stället upprätta sin resultatanalys enligt uppställningen i bilaga 5 till FFFS 2006:18. Där framgår vad som anses som olika försäkringsgrenar respektive verksamhetsgrenar och vilka uppgifter som ska lämnas.

Övertagna försäkringsbestånd, 2 kap. 3 §

Om försäkringstekniska avsättningar övertagits från ett annat försäkringsföretag, ska beståndsoverlåtelsen redovisas över balansräkningen. Detta följer av hänvisningen till 2 kap. 2 § FFFS 2006:17.

I 4 kap. i dispensföreskrifterna finns regler om värdering och redovisning av avsättningarna.

3. Balansräkning och resultaträkning, 3 kap.

Som nämnts ovan ska alla försäkringsföretag och understödsföreningar för varje räkenskapsår avsluta bokföringen med en årsredovisning. I 3 kap. i dispensföreskrifterna finns bestämmelser om balansräkningen och resultaträkningen. I denna vägledning åskådliggörs dessutom med ett exempel hur dessa kan se ut, se vägledningen till bilaga 1–9.

Balansräkningen, 3 kap. 1 §

Balansräkningen ska i sammandrag redovisa företagets samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på balansdagen. Företaget ska följa den uppställningsform för balansräkningen som framgår av bilaga 1 till FFFS 2006:18.

Vad som ska redovisas i de olika balansräkningsposterna framgår av bilaga 3 till FFFS 2006:18.

Resultaträkningen, 3 kap. 2 §

Resultaträkningen ska i sammandrag redovisa företagets samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret. Företaget ska följa den uppställningsform för resultaträkningen som framgår av bilaga 2 till FFFS 2006:18.

Vad som ska redovisas i de olika resultaträkningsposterna framgår av bilaga 4 till FFFS 2006:18.

Fördelning av kapitalavkastning i understödsföreningar, 3 kap. 6 §

Bestämmelsen, som endast gäller för understödsföreningar som har flera verksamhetsgrenar, behandlar hur årets kapitalavkastning ska fördelas. Den motsvaras av det som gällde enligt de numera upphävda föreskrifterna från 1988⁵.

Understödsföreningar som redovisar flera försäkringsfonder ska fördela kapitalavkastningen i förhållande till fondernas storlek. Bestämmelsen får också betydelse för föreningar som, utöver en försäkringsfond, redovisar flera fria fonder. Även i detta fall ska kapitalavkastningen fördelas mellan fonderna i förhållande till fondernas storlek.

Bestämmelsen i 3 kap. 6 § FFFS 2006:18 gäller endast i de fall stadgarna inte anger en annan fördelning.

⁵ Försäkringsinspektionens föreskrifter (BFFS 1988:28) om understödsförenings räkenskaper och årsredovisning.

4. Värderingsregler, 4 kap.

4.1 Om tillgångssidan i balansräkningen

På balansräkningens tillgångssida presenteras företagets samtliga enligt den uppställningsform som framgår av bilaga 1 till dispensföreskrifterna.

Värdering av placeringstillgångar, 4 kap. 1 §

Det finns i balansräkningen enligt bilaga 1 till FFFS 2006:18 tre poster som avser placeringstillgångar. Det är

- byggnader och mark,
- placeringar i koncernföretag och intresseföretag samt
- andra placeringstillgångar.

I de två sistnämnda posterna ska företaget redovisa sina finansiella instrument, dvs. aktier, obligationer och andra finansiella instrument.

I dispensföreskrifterna finns, när det gäller värdering och redovisning av placeringstillgångarna, en huvudregel i 4 kap. 1 § och alternativregler i 4 kap. 2-3 §§. Det är alternativreglerna som ger företag som har dispens möjlighet att värdera tillgångarna enligt tidigare regler.

Huvudregeln innebär att placeringstillgångarna ska värderas till *anskaffningsvärde* eller till *verkligt värde* beroende på vilket slag av tillgång det är fråga om.

När det gäller finansiella instrument är huvudregeln enligt ÅRFL att dessa ska värderas till verkligt värde. Verkligt värde är baserat på marknadsvärdet och de regler som finns i godkända internationella redovisningsstandarder om finansiella instrument (IFRS). Företag som har dispens kan välja att i stället värdera finansiella instrument till anskaffningsvärde och därmed tillämpa 4 kap. 2 § FFFS 2006:18. Om ett företag som har dispens däremot väljer att värdera finansiella instrument till verkligt värde, bör även IFRS-regelverket tillämpas. I så fall hänvisas vidare till FFFS 2006:17.

Värdering av alla finansiella instrument enligt anskaffningsvärdemetoden, 4 kap. 2 §

Ett företag med dispens kan välja att värdera alla finansiella instrument, exempelvis aktier och obligationer, till *anskaffningsvärde*. Detta följer av 4 kap. 2 § och är således ett undantag från ÅRFL och reglerna om värdering till verkligt värde.

Anskaffningsvärde innebär att exempelvis aktier värderas till det belopp som motsvarar inköpspris samt eventuella kostnader som är direkt hänförliga till förvärvet, exempelvis courtage. Om företaget utnyttjar undantagsmöjligheten ska *alla* finansiella instrument värderas med utgångspunkt i anskaff-

ningsvärdet. Företaget kan således inte utnyttja bestämmelsen för att fritt välja mellan anskaffningsvärde och verkligt värde för olika instrument.

Värdering av byggnader och mark till verkligt värde, 4 kap. 3 §

Företaget kan enligt alternativregeln i 4 kap. 3 § i FFFS 2006:18 välja att värdera byggnader och mark till verkligt värde eller till anskaffningsvärde (inkl. fastigheter där rörelsen bedrivs).

Om fastigheter värderas till verkligt värde enligt huvudregeln, ska 4 kap. 1 § FFFS 2006:17 tillämpas. Dessutom bör företaget även tillämpa kompletterande regler i godkända internationella redovisningsstandarder om förvaltningsfastigheter (IAS 40) och lämna de upplysningar som krävs enligt den standarden utöver upplysningskraven i ÅRFL.

Väljer företaget att värdera byggnader och mark (fastigheten) till anskaffningsvärde enligt alternativregeln gäller följande. Fastigheten ska delas upp i byggnad och mark. Fördelningen görs utifrån hur taxeringsvärdet är fördelat. Om fastigheten har förvärvats är anskaffningsvärdet inköpspriset plus andra utgifter för förvärvet, exempelvis lagfartskostnaden. Om en byggnad i stället uppförs av ägaren är utgiften för att uppföra byggnaden dess anskaffningsvärde. Mer information kan fås på BFN:s webbplats, www.bfn.se.

Förutbetalda anskaffningskostnader, 4 kap. 4 §

Ett företag får välja att redovisa förutbetalda anskaffningskostnader direkt i resultaträkningen eller ta upp dessa som en tillgång i balansräkningen. Att redovisa över resultaträkningen är ett undantag från ÅRFL och framgår av 4 kap. 4 § i FFFS 2006:18.

Om kostnaderna tas upp som tillgång i balansräkningen ska i stället 4 kap. 4–5 §§ i FFFS 2006:17 tillämpas.

4.2 Om skuldsidan i balansräkningen

På balansräkningens skuldsida presenteras skulder, avsättningar och eget kapital enligt den uppställningsform som framgår av bilaga 1 till dispensföreskrifterna.

De försäkringstekniska avsättningarna ska motsvara det belopp som krävs för att vid varje tidpunkt kunna uppfylla alla åtaganden enligt ingångna försäkringsavtal (skuldbelopp). Regler om *värdering och redovisning* av de försäkringstekniska avsättningarna finns dels i FRL respektive UFL, dels i redovisningslagstiftningen (ÅRFL och FI:s redovisningsföreskrifter).

Dispensföreskrifterna innehåller en huvudregel i 4 kap. 5 § och en alternativregel i 4 kap. 6 §. Det är alternativregeln som ger en möjlighet att redovisa enligt tidigare regler.

Värdering av försäkringstekniska avsättningar enligt ÅRFL, 4 kap. 5 §

Om företaget väljer att tillämpa huvudregeln i 4 kap. 5 § FFFS 2006:18, ska de försäkringstekniska avsättningarna värderas och redovisas enligt 4 kap. 9 § ÅRFL och vissa kompletterande regler i FFFS 2006:17. Dessa regler utgår från värderingsreglerna i FRL och IFRS och ger fler valmöjligheter jämfört med alternativregeln.

Värdering av försäkringstekniska avsättningar enligt rörelseregler (FRL respektive UFL), 4 kap. 6 §

Alternativregeln i 4 kap. 6 § FFFS 2006:18 innebär en möjlighet att redovisa de försäkringstekniska avsättningarna enligt de tidigare redovisningsprinciperna som framgår i FRL respektive UFL. Försäkringsbolag och understödsföreningar kan sedan tidigare ha beviljats dispens från beräkningen av försäkringstekniska avsättningar enligt FRL eller UFL. Eftersom alternativregeln ger utrymme för förenklningar som är godtagbara i det enskilda fallet, kan sådana dispenser beaktas även i redovisningen.

Försäkringsbolag

Försäkringsbolag, som omfattas av FRL, får tillämpa den lagens bestämmelser direkt enligt dispensföreskrifterna. Enligt FRL är utgångspunkten att avsättningarna vid varje tidpunkt ska motsvara de belopp som fordras för att uppfylla alla åtaganden som skäligen kan förväntas uppkomma med anledning av ingånga försäkringsavtal.

Understödsföreningar

Understödsföreningar, som omfattas av UFL, får fortsätta att tillämpa bestämmelserna i nämnda lag även i sin årsredovisning. Detta framgår av 4 kap. 6 § i dispensföreskrifterna.

Enligt 30 § i bilaga 3 till FFFS 2006:18 ska en understödsförening som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt UFL i posten Försäkringsfond redovisa

- premiereserv som beräknats enligt 22 § UFL,
- överskott som ska redovisas i försäkringsfonden enligt 23 § samma lag, och
- andra överskott som föreningen överfört till försäkringsfonden.

För en understödsförening som redovisar försäkringsfonder som en försäkringsteknisk avsättning uppkommer frågan vad som ska redovisas som avsättning och vad som ska redovisas som eget kapital.

Enligt 23 § första stycket i bilaga 3 till FFFS 2006:18 ska i posten Övriga fonder redovisas belopp som undantagits från försäkringsfonden samt andra fria dispositions-, eller överskottsfonder som förekommer enligt stadgarna. Om en understödsförening har undantagit ett belopp med stöd av 23 § UFL, får inte det redovisas som en försäkringsteknisk avsättning. Detsamma gäller för belopp som enligt stadgarna får redovisas i en fri fond.

Vissa upplysningskrav som gäller försäkringsfonder och fria fonder i de fall understödsföreningar redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 9 § ÅRFL behandlas i 5 kap. 1 § FFFS 2006:18.

5. Tilläggsupplysningar, 5 kap.

Undantag från krav på upplysningar, 5 kap. 1 §

Som huvudregel i redovisningslagstiftningen gäller att skadeförsäkringsbolag och understödsföreningar ska lämna upplysningar om sin verksamhet.

Dispensföreskrifterna innehåller endast ett fåtal krav på tilläggsupplysningar. Bland annat måste upplysningar lämnas om pensionsåtaganden till egna anställda och att dispensföreskrifterna tillämpats.

Dessutom ska en *understödsförening* som värderar och redovisar försäkringstekniska avsättningar enligt 4 kap. 6 § i dispensföreskrifterna, lämna upplysning om försäkringsfonden och fria fonder, beräkningsåtaganden för livförsäkringsavsättning eller försäkringsfond,

Upplysningarna enligt dispensföreskrifterna ska lämnas i not till balansräkningen.

Livförsäkringsavsättning eller försäkringsfond, 5 kap. 2 §

Bestämmelsen i 5 kap. 2 § första stycket FFFS 2006:18 omfattar endast understödsföreningar som värderar försäkringstekniska avsättningar enligt huvudregeln i 4 kap. 9 § ÅRFL. I sådana fall ska föreningen i en not till balansräkningen lämna upplysning om de viktigaste beräkningsåtaganden som tillämpats.

Hänvisningen till 5 kap. 5 och 7 §§ i FFFS 2006:17 innebär att understödsföreningar dessutom bör lämna upplysning om försäkringsfondens storlek och hur stor del som redovisas som Livförsäkringsavsättning respektive Övriga fonder. Vidare bör upplysning lämnas om hur stor del av posten Övriga fonder som avser försäkringsfond och som därmed inte är tillgängliga medel för utvidgning av försäkringsförmåner eller premierreduktion. I noten bör också årets förändringar specificeras.

Pensionsåtaganden, 5 kap. 3 §

Bestämmelsen behöver enbart tillämpas av företag som utöver de ordinarie försäkringsavtalen har särskilda förmånsbestämda pensionsåtaganden eller pensionsförpliktelser till egna anställda. Se även värderingsreglerna i 4 kap. 7 § FFFS 2006:18. Eftersom sådana pensionsåtaganden torde vara ovanliga i företag som har dispens, görs en hänvisning till de upplysningsregler som finns i FFFS 2006:17. Dessa innebär att det bland annat ska lämnas upplysningar om hur pensionsåtagandena har täckts.

Föreskriftsenlighet, 5 kap. 4 §

Bestämmelsen i 5 kap. 4 § innebär att ett företag som tillämpar FFFS 2006:18, ska lämna upplysning om att det har upprättat sin årsredovisning enligt dessa föreskrifter och allmänna råd. Företaget ska ange dels föreskrifternas namn och författningsnummer, d.v.s. *Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:18) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens*, dels om det har följt övriga tillämpliga föreskrifter eller inte. Dessa upplysningar är viktiga för den som tar del av årsredovisningen.

I 5 kap. 4 § allmänna råd erinras om att det av lag följer en skyldighet att lämna upplysningar om företaget gjort en avvikelse från allmänna råd eller rekommendationer från normgivande organ. Den bestämmelsen gäller även för företag som har dispens.

6. Förvaltningsberättelse och resultatanalys, 6 kap.

Förvaltningsberättelse, 6 kap. 1 §

En förvaltningsberättelse ska enligt lag ingå i årsredovisningen. Detta gäller även för försäkringsbolag och understödsföreningar som tillämpar dispensföreskrifterna. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en översikt över utvecklingen av företagets verksamhet, ställning och resultat. Enligt lag ska översikten vara *rättvisande* och innehålla uppgifter om bland annat

- förhållanden som är viktiga för bedömningen av utvecklingen av verksamheten,
- den förväntade framtida utvecklingen,
- väsentliga händelser under året, och
- förslag till dispositioner av vinst eller förlust.

Bestämmelsen i 6 kap. 1 § i dispensföreskrifterna innebär att en *understödsförening* också ska lämna uppgifter om antalet medlemmar samt förändringar i medlemsantalet sedan föregående räkenskapsår. Det är medlemstalet på balansdagen som avses. Bestämmelsen motsvarar äldre bestämmelser i föreskrifter från Försäkringsinspektionen⁶.

Flerårsöversikt, 6 kap. 2 §

Enligt lag krävs att försäkringsföretagen lämnar en så kallad femårsöversikt i förvaltningsberättelsen. Femårsöversikten ska innehålla upplysningar om försäkringsrörelsens resultat de senaste fem räkenskapsåren.

Företag som tillämpar dispensföreskrifterna får vissa lättnader jämfört med den femårsöversikt som ska finnas med i årsredovisningen enligt ÅRFL.

⁶ Se de numera upphävda Försäkringsinspektionens föreskrifter (BFFS 1988:28) om understödsförenings räkenskaper och årsredovisning.

För det första är det färre poster som behöver anges jämfört med motsvarande översikt enligt FFFS 2006:18. Dessutom bör företaget enbart ange redovisade premier, resultatet och konsolideringskapitalet samt, om företaget löpande rapporterar solvensuppgifter till FI, solvensen. Detta framgår av 6 kap. 2 § allmänna råd första stycket FFFS 2006:18.

Hur konsolideringskapitalet beräknas behandlas i andra stycket i de allmänna råden. Reglerna motsvarar 6 kap. 2 § allmänna råd i FFFS 2006:17.

Enbart uppgifter för räkenskapsåret och de tre föregående räkenskapsåren behöver lämnas.

Resultatanalys, 6 kap. 3 §

Ett företag som har dispens får lämna en resultatanalys som är enklare än den som ska lämnas enligt FFFS 2006:17. Företaget kan således välja att upprätta resultatanalysen enligt FFFS 2006:17 eller enligt dispensföreskrifterna.

I bilaga 5 i dispensföreskrifterna behandlas resultatanalysens uppställningsform och innehåll. Bilagan har också anpassats till vilka försäkringsgrenar eller verksamhetsgrenar som kan förekomma i ett företag med dispens.

I de allmänna råden till paragrafen erinras om att 2 kap. 1 § i dispensföreskrifterna innebär en möjlighet att lämna resultatanalysens information direkt i resultaträkningen eller i en not.

7. Koncernredovisning, 7 kap.

Dispensföreskrifterna bygger på det förhållandet att försäkringsbolaget eller understödsföreningen inte är ett moderföretag. Om försäkringsföretaget förvärvar ett dotterföretag efter det att dispens beviljats, är vår utgångspunkt att dispensen ska återkallas. För att beakta en situation där detta ännu inte skett vid räkenskapsårets utgång innehåller dispensföreskrifterna även bestämmelser om koncernredovisningen. Därför hänvisas till FFFS 2006:17.

I 7 kap. 1 § allmänna råd erinras om att hänvisningen till FFFS 2006:17 även innebär att företaget ska tillämpa 2–6 kap. i samma föreskrifter. I en sådan koncernredovisning tillämpas bland annat IFRS-regelverket med vissa undantag och tillägg enligt Redovisningsrådets rekommendationer. Ett företag som har dispens kan alltså inte upprätta en koncernredovisning enligt 2–6 kap. i dispensföreskrifterna.

8. Delårsrapport, 8 kap.

8 kap. innehåller enbart allmänna råd som hänvisar till FFFS 2006:17. Om ett företag som har dispens frivilligt upprättar en delårsrapport är vår utgångspunkt att det ska tillämpa dels bestämmelserna i 2–4 kap. i dispensföreskrifterna, dels vissa regler om delårsrapportens som finns i 8 kap. i FFFS 2006:17.

9. Redovisning av avgiven återförsäkring, 9 kap.

Det torde vara ovanligt att företag som har dispens ingår återförsäkringsavtal som återförsäkringsgivare eller mottagare av återförsäkring. Kompletterande regler som ett företag ska tillämpa om återförsäkring avgivits, har därför tagits in i ett särskilt kapitel i dispensföreskrifterna.

Tillägg av poster i balansräkningen och resultaträkningen, 9 kap. 1 §

Bestämmelsen i 9 kap. 1 § innebär att ett företag som avgivit återförsäkring ska komplettera balansräkningen och resultaträkningen med vissa poster av betydelse för redovisning av återförsäkringsavtal. Det är fråga om motsvarande poster som ska redovisas enligt FFFS 2006:17.

I de allmänna råden till paragrafen finns en tillämpningsregel som klargör att förkortningen f.e.r. får användas för poster som avser belopp för egen räkning. Motsvarande allmänna råd finns i FFFS 2006:17.

10. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

De nya föreskrifterna har trätt i kraft den 1 januari 2007 men ska tillämpas endast när ett beslut från Finansinspektionen hänvisar till föreskrifterna. Det anges i beslutet från vilket räkenskapsår som föreskrifterna ska tillämpas.

Den andra punkten i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna får betydelse om ett företag väljer att värdera finansiella instrument och försäkrings-tekniska avsättningar enligt IFRS-anpassade lagbestämmelser, dvs. enligt ÅRFL och FFFS 2006:17. Företaget bör då tillämpa vissa internationella redovisningsstandarder. I så fall får företaget tillämpa samma lättnadsregler som medges andra finansiella företag i samband med att de första gången tillämpar FFFS 2006:17. Dessa lättnadsregler framgår av 2 kap. allmänna råd 5 i FFFS 2006:17.

Punkt 3 avser övergångsregler för flerårsöversikten. Upplysningar för tidigare räkenskapsår behöver inte lämnas om det finns särskilda skäl. Det ska då anges att uppgifterna utelämnas och skälen för detta. Vidare erinras om att ÅRFL innehåller motsvarande undantagsregler om en tillämpning av dispensföreskrifterna skulle innefatta byte av redovisningsprincip.

11. Bilaga 1–9 till FFFS 2006:18

Företag som följer dispensföreskrifterna ska upprätta sin balans- och resultaträkning enligt den uppställningsform som anges i bilaga 1 respektive bilaga 2 till FFFS 2006:18.

I denna vägledning åskådliggör vi hur en balans- och resultaträkning kan ställas upp. När det gäller resultaträkningen finns två olika uppställningsformer, den ena för försäkringsbolag och den andra för understödsföreningar. Ytterligare delposter kan behöva redovisas än vad som följer av uppställningsformen. Poster som är av ringa värde kan slås samman med andra poster. Detta behandlas i de allmänna råden i bilaga 3 till FFFS 2006:18. Rader som inte används kan således tas bort.

Observera att uppställningen inte ersätter exempelvis en skattedeklaration.

I bilaga 3 och 4 till FFFS 2006:18 finns bestämmelser om innehållet i posterna i balansräkningen och resultaträkningen. Dessa innehåller i princip inga förenklingar i förhållande till FFFS 2006:17. Vi hänvisar därför till den vägledning som avser FFFS 2006:17.

I bilaga 5 finns en uppställningsform för den resultatanalys som enligt 6 kap. 3 § FFFS 2006:18 ska upprättas av försäkringsföretag understödsföreningar.

Bilaga 6–9 ska tillämpas av företag som avgivit återförsäkring.

Balansräkning för försäkringsbolag och understödsföreningar som har dispens och som inte avgivit återförsäkring

TILLGÅNGAR

A. Tecknat ej inbetalt garantikapital

B. Immateriella tillgångar

C. Placeringstillgångar

C.I Byggnader och mark

C.II Placeringar i koncernföretag och intresseföretag

C.III Andra finansiella placeringstillgångar

C.III.1 Aktier och andelar

C.III.2 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

C.III.3 Andelar i investeringspooler

C.III.4 Lån med säkerhet i fast egendom

C.III.5 Övriga lån

C.III.6 Utlåning till kreditinstitut

C.III.7 Övriga finansiella placeringstillgångar

F. Fordringar

F.I-II Fordringar avseende försäkring

F.III Övriga fordringar

G. Andra tillgångar

G.I Materiella tillgångar och varulager

G.II Kassa och bank

G.III Övriga tillgångar

H. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

H.I Upplupna ränte- och hyresintäkter

H.II Förutbetalda anskaffningskostnader

H.III Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

SUMMA TILLGÅNGAR

= _____

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER**AA. Eget kapital**

AA.I Garantikapital		_____	
AA.III Uppskrivningsfond		_____	
AA.V Andra fonder			
AA.V.3 Fond för verkligt värde	_____		
AA.V.4 Övriga fonder	_____	_____	
AA.VI Balanserad förlust		_____	
AA.VII Årets resultat		_____	_____

BB. Obeskattade reserver

CC. Efterställda skulder

DD. Försäkringstekniska avsättningar

DD.1 Ej intjänade premier och kvardröjande risker		_____	
DD.2a Livförsäkringsavsättning		_____	
DD.2b Försäkringsfond		_____	
DD.3 Oreglerade skador		_____	
DD.4 Återbäring och rabatter		_____	
DD.6 Övriga försäkringstekniska avsättningar		_____	_____

FF. Andra avsättningar

FF.1 Pensioner och liknande förpliktelser		_____	
FF.2 Skatter		_____	
FF.3 Övriga avsättningar		_____	_____

HH. Skulder

HH.I-II Skulder avseende försäkring		_____	
HH.V Övriga skulder		_____	_____

II. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

= _____

Poster inom linjen**I. Panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig**

III. Ansvarförbindelser

III.1 Garantier		_____	
III.2 Pensionsförpliktelser som ej upptagits bland avsättningar och ej har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet		_____	
III.3 Övriga ansvarförbindelser		_____	_____

IV. Åtaganden

IV.1 Åtaganden till följd av återköpstransaktioner		_____	
IV.2 Övriga åtaganden		_____	_____

Resultaträkning för försäkringsbolag som har dispens och som inte avgivit återförsäkring

1. Premieintäkt (+/-)

1.a) varav Premieinkomst (+) _____

1.b) varav Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/-) _____

2. Kapitalavkastning, netto (+/-)

2.a) varav Kapitalavkastning, intäkter (+) _____

2.b) varav Orealiserade vinster på placerings-tillgångar (+) _____

2.c) varav Kapitalavkastning, kostnader (-) _____

2.d) varav Orealiserade förluster på placerings-tillgångar (-) _____

3. Övriga tekniska intäkter (+) _____

4. Försäkringsersättningar (+/-)

4.a) varav Utbetalda försäkringsersättningar (-) _____

4.b) varav Förändring i Avsättning för oreglerade skador (+/-) _____

5. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (+/-) _____

6. Återbäring och rabatter (-) _____

7. Driftskostnader (-) _____

8. Övriga tekniska kostnader (-) _____

Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat = _____

9. Övriga intäkter (+) _____

10. Övriga kostnader (-) _____

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt = _____

11. Bokslutsdispositioner (+/-) _____

Resultat före skatt = _____

12. Skatt på årets resultat (+/-) _____

13. Övriga skatter (-) _____

14. Årets resultat = _____

Resultaträkning för understödsföreningar som har dispens

1. Premieinkomst (avgifter och bidrag) (+)	_____
2. Kapitalavkastning, intäkter (+)	_____
3. Orealiserade vinster på placeringstillgångar (+)	_____
4. Övriga tekniska intäkter (+)	_____
5. Försäkringsersättningar (+/-)	
varav Utbetalda försäkringsersättningar (+)	_____
varav Förändring i Avsättning för orealiserade skador (+/-)	_____
6. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (+/-)	
6.a) Livförsäkringsavsättning (+/-)	_____
6.b) Försäkringsfond (+/-)	
6.b.aa) varav Förändring av premiereserv (+/-)	_____
6.b.bb) varav Överföringar från fria fonder (+)	_____
6.b.cc) varav Överföringar till fria fonder (-)	_____
6.c) Övriga försäkringstekniska avsättningar (+/-)	_____
7. Återbäring och rabatter (-)	_____
8. Driftskostnader (-)	_____
9. Kapitalavkastning, kostnader (-)	_____
10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar (-)	_____
11. Övriga tekniska kostnader (-)	_____
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	= _____
12. Övriga intäkter (+)	_____
13. Övriga kostnader (-)	_____
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	= _____
14. Bokslutsdispositioner (+/-)	_____
Resultat före skatt	= _____
15. Skatt på årets resultat (+/-)	_____
16. Övriga skatter (-)	_____
17. Årets resultat	= _____